

20 βήματα για την Εθνική Άμυνα στον 21ο Αιώνα.

Στρατηγός Μιχαήλ Δημητρίου Κωσταράκος.

Μετά από περισσότερες από τέσσερις δεκαετίες υπηρεσίας στην Άμυνα της χώρας και υπό το πρίσμα των τελευταίων εξελίξεων στη περιοχή μας, αισθάνομαι την ανάγκη να μοιραστώ με όλους – γιατί η άμυνα μας αφορά όλους - μια σειρά από ενέργειες που κατά τη γνώμη μου απαιτούνται για την αποτελεσματική βελτίωση της κατάστασης των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ) στον 21^ο αιώνα. Οι ενέργειες αυτές συνδυάστηκαν με τους πέντε άξονες που καθόρισε ο κ.ΥΕΘΑ στις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης για την Εθνική Άμυνα. Ετσι, μετά από ανάλυση και προσδιορισμό των επιβαλλόμενων και απορρεουσών υποχρεώσεων, προσδιορίστηκαν τα παρακάτω 20 βήματα που θεωρώ ότι είναι απαραίτητα για την Εθνική Άμυνα στον 21^ο αιώνα.

Τα βήματα αυτά δεν έχουν σχέση με τη παρούσα μαχητική ισχύ των Ελληνικών ΕΔ και την αναμφίβολη δυνατότητα τους να υπερασπίσουν την εθνική ακεραιότητα. Αφορούν στη δυνατότητα βελτίωσης και αποτελεσματικής εκτέλεσης της αποστολής τους στο άμεσο και προβλέψιμο μέλλον. Πολλά από τα βήματα στα οποία θα αναφερθώ είναι ουσιαστικά ενέργειες που έπρεπε να τις έχουμε αρχίσει ή και υλοποιήσει από χρόνια, ίσως και από δεκαετίες. Πιθανότατα στον προηγούμενο αιώνα. Η οικονομική κρίση δυστυχώς αποτέλεσε άλλοθι για πολλές παραλείψεις. Πιθανόν επίσης κάποιες από τις ενέργειες να έχουν ήδη αποφασισθεί ή και διαταχθεί από την πολιτική και στρατιωτική ηγεσία και εμείς ακόμη το αγνοούμε. Σε κάθε περίπτωση εναπόκειται στην στρατιωτική ηγεσία

να προτείνει και στην πολιτική ηγεσία να αποδεχτεί και να εγκρίνει όλες εκείνες τις απαιτούμενες αλλαγές που θα φέρουν τις ΕΔ στον 21^ο αιώνα.

A. Εξασφάλιση επάρκειας αμυντικού εξοπλισμού.

1. **Διαθεσιμότητα όλων των οπλικών συστημάτων και μεσων για την εκτέλεση της αποστολής τους τουλάχιστον στο 80%.** Αυτό είναι το ελάχιστο διεθνές επιχειρησιακό όριο διαθεσιμότητας.

2. **Εξασφάλιση της επάρκειας εφοδίων και υλικών** για τις ΕΔ στο προβλεπόμενο ύψος από τα ισχύοντα εθνικά σχέδια.

3. **Αναθεώρηση και άμεση σταδιακή υλοποίηση των εξοπλιστικών προτεραιοτήτων των ΕΔ** με βάση την εκτιμώμενη Απειλή, την Εθνική Στρατηγική, το Επίπεδο Φιλοδοξίας, τον επιχειρησιακό σχεδιασμό και τις οικονομικές μας δυνατότητες, πάντα υπό λεπτομερή Κοινοβουλευτικό Έλεγχο με διαφάνεια και απόλυτη νομιμότητα. Το Πολεμικό Ναυτικό πρέπει κατά τη γνώμη μου να έχει απόλυτη προτεραιότητα. Είναι το καλύτερο, ταχύτερο και ασφαλέστερο μέσο προβολής ισχύος που διαθέτουμε.

4. **Διασύνδεση των ΕΔ με Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ερευνητικούς και Κατασκευαστικούς Φορείς** στην Ελλάδα (κυρίως) αλλά και στο εξωτερικό για την έρευνα και δημιουργία νέων στρατιωτικών δυνατοτήτων που αναγκαιούν. Το UAV του ΑΠΘ είναι ένα υπέροχο παράδειγμα.

B. Αναδιοργάνωση της δομής των Ενόπλων Δυνάμεων.

1. **Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός του Εθνικού Αμυντικού Σχεδιασμού** με επανεξέταση Διαδικασιών και Εθνικών Στόχων. Πλήρης αναθεώρηση εκ βάθρων εθνικών πολιτικών και στρατιωτικών στρατηγικών κειμένων.

2. **Επένδρωση Δυνάμεων Αμέσου Επεμβάσεως στο 100%.** Προσλήψεις οπλιτών Ειδικών Δυνάμεων. Το ηλικιακό είναι σημαντικό πρόβλημα για τις Μονάδες αυτές.

3. Επένδρωση προσωπικού όλων των Μονάδων, Επιτελείων και υπηρεσιών στο 80%. Αύξηση θητείας ή θητεία στα 18 για τους κληρωτούς, με παράλληλες προσλήψεις επαγγελματιών μέχρι συμπλήρωσης των ελλείψεων.

4. Αναδιοργάνωση των υφισταμένων και πρόβλεψη νέων δομών και δυνατοτήτων του πλήρους φάσματος του Υβριδικού Πολέμου (Κυβερνοπόλεμος, Πληροφοριακές Επιχειρήσεις, Ψυχολογικές Επιχειρήσεις, Επιχειρήσεις Ηλεκτρονικού Φάσματος, Επιχειρήσεις Χαμηλής Εντασης κλπ) αλλά και των Επιχειρήσεων Προβολής Ισχύος και Επηρεασμού, χωρίς όμως νέες διοικήσεις και νέους στρατηγούς. Νέες αποστολές έστω και διπλές σε υφιστάμενες δομές και διοικήσεις. Οι συντεχνιακές προσεγγίσεις μόνο κακό μας έκαναν τα τελευταία χρόνια.

5. Άμεση αναδιάταξη και αναδιοργάνωση δομών, δυνάμεων και εγκαταστάσεων όπου απαιτείται. Κατάργηση δομών που δεν είναι πλέον απαραίτητες. Μετακίνηση του Κέντρου Βάρους της διάταξης μας και ιδίως του Πολεμικού Ναυτικού προς τα Νότια και τα Νοτιοανατολικά με αύξηση της διασποράς των μέσων, μεγιστοποίηση της ευελιξίας, της ευκινησίας και της δυνατότητας αντίδρασης με παράλληλη κατάργηση δομών και εγκαταστάσεων που δεν απαιτούνται. Απαιτείται νέος νοτιότερος επιχειρησιακός ναύσταθμος γιατί εκεί μετατοπίστηκε το γεωπολιτικό ενδιαφέρον. Υπάρχει ήδη στη Κρήτη.

6. Υπηρεσία Στρατιωτικών Πληροφοριών. Δεν μπορούμε να κυριαρχήσουμε στο επιχειρησιακό και τακτικό πεδίο χωρίς εξειδικευμένες στρατιωτικές πληροφορίες. Και οι πληροφορίες αυτές είναι η «γνώση», που δίνει τη «δύναμη» για τη κυριαρχία αυτή.

Γ. Εκσυγχρονισμός του υφισταμένου νομοθετικού πλαισίου στα δεδομένα του 21^{ου} αιώνα.

1. Νέο Καταστατικό Νόμο για Αξκούς (σε αντικατάσταση του ισχύοντος από το 1973) και Υπξκούς (δεν υφίσταται) με άρση όλων των καταληκτικών βαθμών για όλα στελέχη, (όπου ισχύει κάτι τέτοιο) ώστε ο καθένας να μπορεί να εξελίσσεται όσο του επιτρέπει η αξία του.

Ας δεχτούμε επιτέλους ότι είμαστε στον 21^ο αιώνα. Μόνα κριτήρια η ικανότητα και η μόρφωση. Όλοι ανεξαρτήτως προέλευσης (και γνωριμιών) μετέχουν στη διαδικασία και εξελίσσονται μέχρι το θεσμοθετημένο όριο ηλικίας και όσο τους επιτρέπουν οι δυνατότητες τους και οι συγκυρίες. Έτσι πρέπει να γίνεται. Έτσι γίνεται σ' ολόκληρο τον κόσμο. Ένα οργανωμένο σχήμα δεν μπορεί να στηρίζεται θεσμικά σε δεδομένα του πρώτου μισού του προηγούμενου αιώνα.

2. Νέος νόμος για την εξέλιξη και τις προαγωγές του προσωπικού. Το ισχύον σύστημα είναι δημιούργημα της επταετίας και στη συνέχεια της μεταπολίτευσης και ικανοποιούσε συγκεκριμένες ανάγκες. Οι καιροί όμως έχουν αλλάξει ανεπιστρεπτί και οι ανάγκες είναι πλέον διαφορετικές.

(α) Όλες οι θέσεις διοικήσεως σε όλους τους βαθμούς (και στους ανώτατους και για τους Αρχηγούς) καθώς και όλες οι θέσεις ευθύνης πρέπει να καλύπτονται για διετία τουλάχιστον. Διαφορετικά δεν υπάρχει πρόοδος και εξέλιξη αλλά μόνο «σημειωτόν» επι δεκαετίες.

(β) Πρέπει να καταργηθούν οι διαδικασίες κρίσεων των στελεχών όπως ισχύουν σήμερα καθώς και οι ετήσιες αποστρατείες. Οι κρίσεις γίνονται κατά έτος για να αξιολογείται η απόδοση και η περαιτέρω πορεία των στελεχών και όχι η συνέχιση της εργασιακής τους σχέσης. Κανένας δεν αποστρατεύεται. Οι ΕΔ δεν είναι ιδιοκτησία ούτε του Υπουργού ούτε των Αρχηγών για να απολύουν τους υπαλλήλους τους. Όλοι αποστρατεύονται ανεξαρτήτως βαθμού μόνο με όριο ηλικίας τα 58 έτη ή τα 61 έτη για τους Αρχηγούς. Ειδικές διατάξεις καλύπτουν ειδικές παράνομες συμπεριφορές.

3. Αναδιοργάνωση της εφεδρείας και επαύξηση του ρόλου της με μονιμότητα στη εφεδρική οργάνωση και θέσπιση εθελοντών εφέδρων και ενδεχομένως πλήρων μονάδων εθελοντών εφέδρων. Είναι το μεγαλύτερο και εξαιρετικά σημαντικό τμήμα της μαχητικής μας ισχύος. Πρέπει να σταματήσουμε να το αφήνουμε ανεκμετάλλευτο.

4. Επανεξέταση του θεσμού της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης στο σύνολο της, ιδίως υπό το πρίσμα της τελευταίας συνταγματικής αναθεώρησης.

Δ. Ενίσχυση της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας.

1. **Επανεκκίνηση της εγχώριας Πολεμικής Βιομηχανίας** για την επαύξηση της συμμετοχής της στη κάλυψη των εθνικών εξοπλιστικών αναγκών.

2. Στόχος της συμμετοχής της αμυντικής βιομηχανίας στην αναπτυξιακή πορεία της χώρας πρέπει να είναι η κάλυψη των εθνικών αμυντικών αναγκών στο 50% μέχρι το 2035.

Ε. Αναβάθμιση της Στρατιωτικής και ακαδημαϊκής εκπαίδευσης.

Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός της στρατιωτικής και ακαδημαϊκής εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα με:

(α) Χρήση εξομοιωτών σε όλα τα επίπεδα στρατιωτικής εκπαίδευσης και βολές με πραγματικά πυρά από όλα τα οπλικά συστήματα. Όλα τα οπλικά συστήματα και όλοι οι χειριστές πρέπει να δοκιμάζονται με πραγματική βολή σε ετήσια βάση.

(β) Συμμετοχή σε ειρηνευτικές αποστολές των ΗΕ, της ΕΕ και του ΝΑΤΟ και διεθνείς διαγωνισμούς για να αντισταθμιστεί μερικώς η έλλειψη πολεμικής εμπειρίας σε σχέση με πιθανούς αντιπάλους μας.

(γ) Αξιολογήσεις με κυκλικό συνεχόμενο διετές πρόγραμμα αξιολογήσεων (μάχιμες μονάδες) ή τριετές (επιτελεία και λοιπές δομές). Συγχρονισμός με εναλλαγές διοικήσεων ώστε να αξιολογούνται **όλοι.**

(δ) Χορήγηση εκπαιδευτικών αδειών στα στελέχη για υποχρεωτικές Μεταπτυχιακές (μέχρι 2 έτη) πανεπιστημιακές σπουδές για όλα τα στελέχη στο βαθμό του Λοχαγού ή Ταγματάρχου, εφόσον το επιθυμούν. Αυτό θα είναι απαραίτητο για την περαιτέρω εξέλιξη τους. Δεν πρέπει να υπάρχουν ανώτατοι αξιωματικοί χωρίς μεταπτυχιακές σπουδές και ανώτατη ακαδημαϊκή μόρφωση επιπλέον της αρχικής. Σε κανένα στρατό δεν υπάρχουν.

ΣΤ. Επιπλέον προτάσεις εξαιρετικής σημασίας, εκτός των αξόνων που διατύπωσε ο κ. ΥΕΘΑ.

1. **Νέο μισθολογικό σύστημα** για το προσωπικό ώστε να ταυτιστούν οι μισθολογικοί με τους κατεχόμενους βαθμούς.
2. **Μέριμνα για το προσωπικό και τις οικογένειες του** με στοχευμένα μέτρα που θα αφορούν στη στέγαση, την ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη και τη μέριμνα για βρέφη και παιδιά.
3. **Επιχειρησιακή Ετοιμότητα.**
Το σημαντικότερο για το τέλος. Επαύξηση της επιχειρησιακής ετοιμότητας και της δυνατότητας άμεσης αντίδρασης μέσα σε συγκεκριμένες και αυστηρές χρονικές επιδιώξεις όλων των μάχιμων μονάδων όλων των κλάδων των ΕΔ με συνεχείς συναγερμούς και ασκήσεις ετοιμότητας σε ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο.

Είναι σίγουρο ότι πολλές από τις παραπάνω ενέργειες έχουν σοβαρό οικονομικό κόστος. Άλλες απλώς απαιτούν ειλικρινή πολιτική βούληση. Η χώρα είναι σε τροχιά ανάπτυξης και αυτό δεν πρέπει να διαταραχθεί. Είμαι απόλυτα βέβαιος ότι η κυβέρνηση θα βρει τρόπο να καλυφθούν οι αμυντικές ανάγκες χωρίς να επιβραδυνθεί ή ανασταλεί η πρόοδος, η ανάπτυξη και η βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης του ελληνικού λαού. Ο ελληνικός λαός είναι δυνατόν από το υστέρημα των πολλών και από το πλεόνασμα των ολίγων να δώσει λύση και σε αυτό το πρόβλημα, όπως έκανε μέχρι τώρα, όποτε παρουσιάστηκε ανάγκη, και τώρα θεωρώ ότι η ανάγκη αυτή υπάρχει.

‘Για μια Ελλάδα υπερήφανη και ισχυρή’

**Στρατηγός Μιχαήλ Δημητρίου Κωσταράκος, Επίτιμος Αρχηγός ΓΕΕΘΑ
π. Πρόεδρος της Στρατιωτικής Επιτροπής της ΕΕ.**